

Publicația, administrarea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
„Zis. ri neizvoacă nu se pri-
mesoc. M. r. uscripte nu se re-
trimid!”
Biroul de administrație:
Brașov, piața mare Nr. 22
Inserate mai puțin de 10 în Viena
Haidofu Hesse Zussenstein & Voipe-
(Ott. Maas), edit. Schalek, Al. is
Herd (M. Duker, A. Oppold, J. Dem-
nberg) în Bu. lapesta: A. F. Gol-
berg in on. Mein Eckstein, He. wal:
in Frankfurt: G. L. Domb in Ham-
burg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
garmondă pe o colônă 6 or.
și 20 or. imbra pentru o pu-
blioare. Publicări mai dese
după tarfă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
seră 10 or. v. a. s. 100 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta” este în sâ-care di.
ABONAMENTE PERITU ANSTI-... 18:
Pe ună ană 12 fl., pe sâ- lună
6 fl., Pe trei luni 3 fl.
PERITU ROMÂNIA ȘI STRĂINĂTATE:
Pe ună ană 40 franci, pe sâ-
lună 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la tôte oficiile
postale din într și din afară
și la dd. colectori.
ABONAMENTU PERITU BRAȘOVU:
la administrație, piațamare
Nr. 22, etagiul I.: pe ună ană
10 fl., pe sâ- lună 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 or. Cu dusul în
casă: Pe ună ană 12 fl., pe
sâ- lună 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Ună esemplă 5 or. v. a. s. 10
16 bani.
Atâtă abonamentele câtă și
inserțiunile suntă a se plăti
înainte.

Nr. 156.

Brașov, Joi 12 (24) Iulie

1890.

Brașov, 11 Iulie st. v.

Nu de multă amă citată ceea ce scria o foia maghiară din Pesta — pe care o putem numera între cele mai „șoviniste” — despre zadarnicele silințe, ce și-le dă guvernul puternicei Germanii, de a câștiga cu sila simpatia locuitorilor din Alsația. Simțul poporilor, dicea acea foia, este mai puternic ca ori-ce putere în stat, și guvernele, cari nu voru ține sēmă de acest simț, nu voru dobândi nicodată nimica.

Totă cam aceste idei le desfășură astăzi o foia maghiară din Clușiu, care se mândrește a fi inițiatorea mișcării kulturegyletiste din Ardelu.

Vorbindu despre planul celor dela putere, de a introduce administrația de stat, această foia opozițională combate părerea, ce a exprimat-o noul secretar de stat în ministerul de interne, Szalavszky, că administrația de stat ar fi necesară în prima linie pentru „a salva interesele naționale maghiare amenințate.”

De unde și până unde, întrebă „Ellenzek”, despre care vorbim, se poate înlătura pericolul, ce amenință națiunea maghiară, prin aceea că se delătură autonomia comitatensă?

Unu pericolu naționalu dice „Ellenzek”, există pentru noi numai în Ardelu, în Ungaria de sus și în Bănatu. Vatra acestui pericolu este biserica, școla, pressa, societatea; în prima linie însă armata comună. Apoi cum va pute funcționarul numitu alu comitatului, să delătore relele, ce isvorăscu de aici? Ori-cum va fi organizat comitatul, de voru fi aleși, ca până acuma, ori numiți funcționarii lui, elu nu va pute contribui într nimica la vindicarea relelor existente; numai

timpul, școla și necesitatea pôte să ajute aci.

Pericolu celu mai mare pentru Ungaria este fărăndoială armata comună, continuă „Ellenzek”. Limba acestei instituțiuni este germană, simțementu ei este austriac, tradițiunea ei este dușmană Maghiarilor. Când dēr secretarul de stat Szalavszky vorbesce de unu „pericolu naționalu”, trebuie să se gândesca mai întâiu la armata cesară și regescă. În privința acesta însă nu va pute îndrepta nimicu administrația de stat.

Dēr fără temeiu, deșerte și amăgitoare sunt și speranțele, că prin introducerea administrației de stat se pot vindeca neajunsurile nostre cu naționalitățile, esclamă „Ellenzek”.

„Celu ce crede și celu ce nisesce, seu celu ce așteptă dela stat ori dela Kulturegyletulu ardelenu maghiaru, ca prin măsuru de forță să facă numai dintr’unu singuru Valahu Maghiaru, acela nu s’a gânditu nici o secundă asupra naturei adevărate a cestiunei de naționalitate. Abstracțiunea făcendū dela aceea, că o asemenea siluire contradice aședămintelor patriei nostre și fundamentelor lor, care se basază pe libertate și egalitate, chiar și numai încercarea în direcțiunea acesta ar fi o nebuniă, pentru că nesuccesul ei este mai multu ca siguru.”

Acastă speranță, adaugă numita foia, o au mai alesu acelea dintre foile nostre, cari credu că numai prin maghiarisare se pôte întări statul maghiaru. Acestea nisescu, ca fiă-care cetățenu să fiă Maghiaru, nu numai cetățenu ungaru, ci cetățenu maghiaru, seu mai bine dīsū, nu numai maghiaru în sentimente, ci și maghiaru cu limba.

„Ellenzek” este însă de părere, că o asemenea nisuință din partea autorităților guvernului și legislațiunei ar face să se clatine baza morală, pe care stau, și tôte învinuirile naționalităților contra Maghiarilor ar deveni gravamine îndreptățite.

Cu tôte astea „Ellenzek” nu desperază, că o contopire națională se pôte sēvērși, dēr nu prin siluire, ci de bună voia, sub presiunea împrejurărilor istorice. Așa au devenitu și Armenii maghiari și maghiarisarea Jidoviloru este acum la ordinea zilei.

Ca să vedă omul urmările siluirei n’are, dice, „Ellenzek” decâtu să privescă la provincia Posen. Zadarnice sunt tôte prigonirile, zadarnică expropriarea: Polonul rămâne Polon și nu se face Germanu. Și ca să cităm numai unu faptu patentat oficial: numai în zilele acestea a declarat cancelarul germanu Caprivi, că în Alsația germanisarea nu înainteză, ci merge îndărăt, că stă mai rău adī cauza germanisării ca înainte cu 17 ani, cu tôte, că tôte autoritățile, și cele comunale, sunt de 17 ani germane, — și totuși nu merge.

Nu merge dēu, și decâtu nu merge în Alsația, și mai puțin va merge în statul ungaru. Nu va merge nici cu administrația de stat, nici fără ea. În privința acesta are dreptate „Ellenzek”, se vede că i-a mai venit puțin minte la cap. Se nșelă totuși amar, decâtu mai crede astăzi în contopire.

A trecut baba cu colacii!

DIN AFARĂ.

Congresul de pace în Londra.

În Londra s’a întrunitu congresul de pace. Într’una din ședințele trecute congresul s’a ocupat cu întrebarea,

dacă bine este a se constitui juriu, a căroru chiamare să fiă a hotărî asupra îndreptățirii, seu neîndreptățirii declarării războiului. Între membrii congresului s’au născutu mari deosebiri de vederi și de aceea s’a hotărîtu, ca cestiunea să se discute érăși de către unu comitetu. S’a primitu apoi propunerea delegatului austriac Bolesta-Kozelovski de-a se introduce cu încetul *comerciu liberu* în Europa și America. Congresul s’a ocupat apoi cu *cestiunea desarmării*, care a dat ansă la o desbatere forte lungă și agitată, și în decursul căreia mai mulți oratori au susținut și documentat, că o *desarmare generală e imposibilă*. La urmă s’au luat următorul concludu: „Congresul se crede îndreptățit a susține, că întrégă Europa doresce pacea și așteptă cu neastempărū momentul, când va vedē odată sfirșitul înarmărilor nimicitore, care sub pretextu de apărare devin unu adevăratu pericolu, fiindcă ele susțin reciproc neîncredere și totodată suntă cauza necruțărilor economice, cari stau în calea deslegării problemelor muncii și miseriei.”

Jubiloul regelui Belgiei.

O telegramă din Bruxelles spune, că acolo s’au început la 20 Iulie n. serbările pentru jubileul de unu pătrar de seculu alu domniei regelui belgian și pentru jubileul de 60 de ani dela proclamarea independenței Belgiei. După amēdi la două ore s’a desvilit în prezența deputațiunilor tuturor autorităților statua celor 8 bărbați de stat belgiani din véculu alu XVI. Regele și regina nu s’au arătat în ferestrele palatului când a trecut pe dinaintea palatului conductul. Faptul acesta e comentat în diverse moduri. Ministrul președinte Bernaert și ceilalți miniștri însă au privit conductul de pe galeriile diferitelor palaturi ministeriale. Serbarea a avut caracteru curat orășenesc. Guvernul clericalu n’a luat parte.

Regele Belgiei Leopold II se bucură

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Gianettino l’Ingrese.

Novelă venețiană, de F. de Gaudy.

(Fine)

„Signora,” continuă elu tare, „aruncă-ți o privire asupra acestor stânci frumoșe, pe care cresc acei stejari pururea verzi, asupra cascadei acestui pârău, dēr mai cu sēmă asupra acestor minunați aloș, cari cresc acolo pe marginea prăpastiei!”

Dama streină își ridică puțin vclul, percurse cu o privire rece romantica regiune, apoi și lăsă érăși vclul. Curiositatea călăuzei se potoli, murmură ceva de *vechia puttana* printre dinți și voia să plece înainte, când îlă întrebă dama, că ore îlă cunosc pe căpitanul de bandiți Gianettino l’Ingrese?

„Cum se nu-l cunosc?” fu răspunsul. „Toamai ca pe frate-meu. Sē vedeți numai. Cumatul meu Giambattista are o verișoră, pe Catamia, ală cărei unchiu Bartolo seu Bartolino, spre deosebire de Bartolino celu chior, care are un cumătru, pe Tomaso Spuro Vivaldi, un banditu în ceta lui Gianettino. Vedeți așadēră, că trebuie sē-l cunosc.”

„Ei bine, trebuie să știi, unde se află elu de obicei, vrēu să mă ducă la dēnsul.”

Călăuza înholbă ochii spăriați.

„Sē vă conducă la dēnsul? Alți omeni mulțamescu lui Dumneșeu, decât Gianettino e departe de dēnsii — și d-ta voesci...”

„După cum am dīsū. Trebuie să vorbescu cu elu. Ce felu de omu este? Descri-emi-lu esactu!”

„Tinerul se jură pe mōșcele făcătoare de minuni ale patronului de Compostella, că elu pôte și de cinc-șeci de ori i-a dus căpitanului bani și lucruri din partea lui Filippo Ricci, unu bogat negustor din Campania, și apoi început să istorisescă atâtea lucruri miraculoșe și aventuriōșe, încât dămanu le prea credea.

„Unu amoru vechiu, desperat,” dīse călăuza în sine. — „Vom petrece forte bine în munți. Ce-i trece prin capu bētrânei acesteia. Auđi, Signora, decâtu îți atāt de multu la principiile bandiților, trebuie să știi, că elu e căsătorit.”

„Căsătorit?” strigă repede dama. „Și cu cine?”

„Ei, cu frumoșă Peppina, fica fericitului Peppo Ceccarelli, mortu prin spē-

zurătoare, odiniōră famosu căpitanu de bandiți. O drăgalasă femeă — dēr gelosă ca spiritul celu rău. Păziți-vē de dēnsa. Are și doi copii frumoși ca nisce āngerī.”

Pe damă o podidiră lacrimile și oftă din adēncul inimei.

„Sē veđi scenă”, dīse în sine băiatul făcendū o strămbătură batjocuritoare. Toamai după cum mi-am închipuit eu. O bētrână, dēr bogată femeă părăsită, căreia în curēndu Gianettino i va tăia cu cuțitul urechile. O să fiă o frumoșă comedie, — nici pentru cinu Paoli nu m’ăș îndupleca să mă lipsesc de ea.”

Drumul deveni din ce în ce mai prietinos și mai greu de străbătut. Era un locu săbaticu. Ici colea se mai vedeau plantațiun de pomi, stejari înalți și costanț stufoși. Rađele sōrelui se reflectau pe stâncile pleșuve. Era cam trei ore după amiađi. Se părea, că dama și perdū ori-ce gustu de-a mai pune întrebări, și din când în când i șoptia maurului, care o înșoptia.

Călăuza coti din drumu la stânga și lângă o prăpastie se oprī întrebând pe damă:

„Totu voesci să vorbescu cu căpitanul?”

— „De bună sēmă.”

„Decă e așa, dați-vē jos, lăsați animalul în grija maurului. Acestu drumu e făcutu numai pentru capre și pentru tálhari. Te rog încă pentru ceva. Signora, dāmă mai bine acum lēfa de călăuză. — Eu cred, că în ținutul lui Gianettino mai lesne întră pungile decâtu esū afară.”

Dama dede câteva monede de aur călăuzei. Acesta totu le învertia prin mână, apoi fără de veste început să sară de bucuria.

„D-ta trebuie să fii engleză, Esco-lență!” strigă elu. „Cine altul ar fi plătitu așa de generos. Ah! vei fi servită ca o principesă, încrede-ți-vē în mine, așteptați puțin. Alergū înainte ca să vă anunțu.”

Scōse o puternică fluerătură printre degete, apoi fugi veselū la vale. În câteva secunde locul acesta săbaticu dete semne de viață; câinii începură a lătra tare. Deasupra prăpastiei pe partea cealaltă se vedură bandiți săbatici pârliți de sōre, copii goi, cari cu priviri curioșe priviau pe străina, care se apropia de ei. În curēndu veni și călăuza scuturandū încă de departe pālăria sa de paia și strigandū:

„Veniti, veniti! Escelență, Gianet-

în țară pretutindeni de simpatiile popoului său. Cu totu dreptul se dice despre el, că este un domnitor model. Sub domnia lui a înflorit țara în toate priviștile și diferitele pasiuni politice ale partidelor le-a știut mulcomi totdeauna și pretutindeni.

Regele Milan și Regina Natalia rămân divorțați.

În 11 Iunie v. a cerut regina Natalia, ca sinodul episcopesc sârbesc să ia o deciziune sinodală asupra scrisorii Metropolitului Teodosiu dela 12 Octombrie 1888, prin care s'a pronunțat divorțul între Regina și Regele. Regele Milan, aflându despre pasul reginei, a adresat Metropolitului Michail, președintelui sinodului, o scrisoare, ca să-i dea o copie de pe deciziunea ce o va lua sinodul. În 5 Iulie v. regele Milan primi copia deciziunii sinodului, care dice, că cestiunea fiindu rezolvată, sinodul nu mai pôte intra în desbaterea unui faptu împlinitu definitiv. Metropolitul Michail și episcopul Hieronim aveau la început intențiunea să între în meritul cauzei, dâr au renunțat la acesta în urma intervenirei regenților. Astfelu afacerea divorțului pare a fi terminată.

Episcopi bulgari în Macedonia.

Prin nota, ce a adresat-o Porții, guvernul bulgar cerea două lucruri: recunoșterea prințului și regularea cestiunei episcopatului bulgar în Macedonia. Cererea din urmă s'a împlinitu. Sultanolu a publicat o iradea, prin care se institue episcopi bulgari în Ueskub, Koprul și Ochrida în Macedonia. După totu aparenta, guvernul bulgar a fostu sprijinitu în această cestiune de alte puteri europene, se dice că de Austro-Ungaria, Anglia, Germania și Italia, care au arătat, că ar fi periculosu a lăsa să se adune materii esplosive în Armenia, Bulgaria, Creta și Macedonia. În Macedonia suntu necesare reforme seriose, decât Turcia nu vré să ajungă într'o situațiune, din care n'ar mai puté eși ușor. În Bulgaria e mare entuziasm pentru acestu succes. În acesta cei din Sofia vedu o schimbare favorabilă în atitudinea Turciei față cu intrigile rusesci și credu, că încurându se va rezolva și cestiunea recunoșterei principelui. „Nord“ din contră dice, că abdicarea prințului Ferdinand e numai o cestiune de timp.

Cestiunea jidovilor în Rusia.

Se pare, că cestiunea Jidovilor în Rusia intră într'o nouă fasă. Se vorbesce, că guvernul are de gând să înființeze școle de meserii pentru jidovi, folosind pentru acestu scopu o parte din capitalul dăruitu de br. Hirsch. Prin promovarea profesiunilor între jidovi,

govr, guvernul vré să pună stavilă sporirei inteligenței jidovesci. Școlile de meserii voru avé deci două probleme de împlinitu: a cultiva pe jidovi pe unu tărâm, pe care potu avé mari folose, mai ales în provinciile vestice; de altă parte a înlătura concurența, ce amenință pe inteligența rusă din partea inteligenței jidovesci.

Muntenegrenii și Albanesii.

Foia oficială din Cetinje publică unu raportu dela granița, unde au fostu încăerări între Muntenegreni și Albanesi pentru nisce locuri de pășune, în care se dice, că Edhem-pașa, după-ce a împrăștiat 6000 de Albanesi renitenți, a apărut la Skipetari. La graniță, lângă Andrievica, a fostu o cordială înțevdere între pașa și prefectul muntenegrenu dela graniță, Vukotici. Liniștea e restabilită și pacificarea teritoriului dela graniță terminată. Trupele muntenegrene rămân la graniță. Se proiectează a se construi forturi la graniță.

Austro-Ungaria și Rusia.

Foile rusesci se ocupă de visita, ce o face împăratul germanu Țarului. „Nove Vremja“ dice, că Austria, căreia i-se face imposibilă acum desfășurarea planurilor sale balcanice, are motivu să se fi neliniștită. În ce va consta schimbarea politică, ce se așteptă după visita împăratului, nu știe nimenea; există însă convingerea, că politica Rusiei va rămâne neschimbată. „Novosti“ recomandă Rusiei să iasă din pasivitate. Raporturile politice arată necesitatea d'a-i închide Austriei calea către Salonici, închiându Rusia alianțe cu Serbia, Bulgaria, Muntenegru și România.

Descoperiri în palatul Anitșkow.

Țiarul „Matin“ primesce scirea următoare din Petersburg:

În urma unui ordinu al Țarului, se lucră cu mare activitate la instalarea luminei electrice în palatul Anitșkow, în care locuesce Țarul când e în Petersburg. Conducerea gazului se depărtază, și toate țevile de sub pământu se scotă afară. Lumina electrică se va conduce dintr'o căsuță din curtea palatului prin ajutorul mașinelor celor mai bune și mai escelente. Cinci mii de lampe normale voru ilumina palatul. Cu supraveghearea lucrărilor și cu executarea planurilor a fostu însărcinat colonelul de marină Smirnow. Elu și-a luat asupra-și îndatorirea, ca până în Octombrie instalățiunea să fi gata.

Cu ocașiunea săpărei gropilor s'au întâmplat două incidente caracteristice, în urma duoră descoperiri, dintre caru celu dintâiu e misterios, ér alu doilea

lesne de înțeles. Într'unu colțu de pivniță la adâncime de unu metru s'au găsit scheletele bine conservate ale duoră copii nou născuți. Descoperirea acesta a datu ansă la multe presupuneri, caru de caru mai absurde. A doua descoperire, lesne de explicat, are o mare însemnătate. Când se tăiară țevile de gazu din odaia de lucru a Țarului, s'a descoperit sub odaiă o gaură, juru împrejur închisă cu zidu, în mijlocul căreia s'a aflatu o cutie de tinichea, din care porneau două sirme de cupru, asemenea aceloră, caru s'ervesce pentru aducerea electricității. Cutia era golă, totuși se presupune, că intențiunea era de a omori pe Țarul; atentatul însă s'a zădărnicit prin împrejurări neprevădute. Ori cum ar fi, e uimitoru, cum de s'a putut săvârși o așa lucrare în palatu, fără ca să afe ceva personalul celu numerosu al palatului. De sine se înțelege, că s'au luat măsuri, ca să se tăinuiască aceste descoperiri, însă cu toate acestea secretul s'a divulgat. Astăzi vorbesce totu lumea despre întâmplarea din palatul Anitșkow.

SCIRILE DILEI.

Corul Metropolitului din Iași sub conducerea d-lui Gavriil Musicescu va da concertul, ce l'amă anunțat ér, Joi în 12 (24) Iulie a. c. în sala cea mare a otelului Nr. I cu următoarea programă:

Partea I.

1. Concertul alu doilea „Inoiesce-te noue Ierusalime“ de Musicescu. 2. „Verdi Prati“. Aria din opera *Alcina* (Haendel 1685—1759) de Haendel-Musicescu. 3. „Copii ai patriei iubite“. Imn. de A. Naum, musica de G. Musicescu. 4. „Aria di Chessa“ (Preghiera) musica de Stradella-Musicescu.

Partea II.

5. „Finalul alu III-lea din Opera „Muta de Portici.“ 6. „Serenadă“, poesiă de M. Eminescu, ocră de bărbai de Flondor T. 7. „Răsai lună.“ 8. „Nevasta care iubesc.“ Cântece naționale armonisate de G. Musicescu.

Partea III.

9. Doru dorule, 10. Stăncuța, 11. Iléna 12. Ți-s'a badea c'aveni. Cântece naționale armonisate de G. Musicescu. — Prețurile: Locul I (cerce) 1 fl.; locul alu II-lea 70 cr. Locu numerotatu pe galeria 50 cr. Intrare-parterre 40 cr. Bilete se potu căpeta în librăriile H. Zeidner și N. Ciurcu și séra la cassă. Începutul precisu la 6¹/₂ ore séra.

Maiestatea Sa în Dobriținu. Se scrie din Dobriținu, că acolo se facu mari pregătiri pentru primirea Maiestății Sale,

pe ziua de 14 Septemvre n. Maiestatea Sa va fi încuartiratu în edificiul primăriei orașului.

O nouă medală militară cu coronă a creatu M. Sa cu numirea „signum laudis“ și se dá pentru merite câștigate înaintea inamicului.

Țestrea archiducesei Maria Valeria. O foia vienesă spune, că Maiestatea Sa ar fi stabilitu țestrea archiducesei Maria Valeria în sumă de 2 milioane fl. Afară de acesta părechea prințiară va primi încă alte 500,000 fl., decât archiducele Franciscu Salvador va locui stabilitu în Viena și decât își va cumpăra acolo unu palatu.

Baroni unguri falsificatori de poliță. Br. Iulius și Bela Vecsey au fostu arestați în 18 Iuliu séra de poliția din Pesta pentru falsificare de polițe, subscriindu ca trasanți pe unu proprietaru bine acreditatu din provincia, Ioseph Irsay, ér br. Bela Vecsey figurându ca acceptant. Polița era de 2000 fl.

Concursu. Cu începutul anulu școlar 1890/91 suntu de conferitu două stipendii de câte 500 fl. din fundațiunea „Moga“ pentru studiul de filosofie ori de drepturi. Aspiranții la aceste stipendii au să-și așternă suplicele la consistoriul archidiecesanu în Sibiu până la 10 Augustu a. c. calend. vechiu, acudându documentele următoare: a) atestatu dela oficiul parochialu din comuna, la care aparțin, despre aceea: că suntu Români greco-orientali; b) testimoniu școlasticu despre progresul făcutu în studiu în anul din urmă, respective testimoniu de maturitate; c) atestatu medicalu, că suntu trupesce sănătoși; d) atestatu dela primăria comunală despre pozițiunea socială a părinților săi și despre starea lor materială; e) eventualu alte atestate recomandătoare.

Suplicanții au a numi în suplicele lor tot-odată și institutul de învățământu, la care voescu a-și face studiile.

Intimpinare. La înviniurile, ce i-s'au făcutu în Nr. 143 alu foiei noastre, correspondentul „Bungărdenu“ din Sălăgiu ne trimite o intimpinare, în care spune între altele, că la descrierea adunării din Hotoană a Reuniunii învățătorilor români Sălăgieni, d-sa a fostu condus de cea mai mare bunăvoință. Nu s'a ocupat mai pe largu cu descrierea balului, ce s'a datu cu ocașiunea, pentru-că cu descrierea lui s'a angagiatu o altă persoană. Asemenea n'a raportat mai cu deamăntul despre

tino este acasă. Elu vré să vé vorbescă. Nu vé temeți de dânsul — mi-se pare că ađi e cu voiă bună.

„Eu să mă temu, și tocmă de elu?“ suspină dama cu durere.

Puțin după aceea ajunse lângă o colibă încunjurată de verdéță. Pe pragu sta unu bărbatu ténér și robustu, îmbrăcatu în bogatulu, dâr fantasticul costum alu bandiților, avendu împrejurul grumazilor o mulțime de lanțuri de zaru și de argintu, de caru atârnav diferite talismane și iconițe; în brău avea două pistole mari și unu cuțitu. Elu era încinsu cu o eșarpă roșă, ér în locu de ghețe avea sandale legate cu curele. Fața sa regulată, părilită tare de sóre, precum și trăsurile fine ale feței, erau într'unu contrastu isbitor cu fețele sâlbatică ale celorlalți bandiți. Ochiu săi vineți erau adumbriți de nisce sprincene încuntate; pèrul său undulătoru era blondu. În mână ținea cu trândăviă ghitară și péna, cu caru cântase mai nainte. Lângă dânsul sta o femeie ténéră, frumósă, îmbrăcată în costum muntenesc, cu pèrul negru, ca péna corbului, legându unu copil frumosu, ca unu ângeru. Unu alu doilea copil, aprópe golu, se juca la picioarele ei.

Engleza stétu nemișcată înaintea temutulu căpitanu de bandiți; — sínul îi svénia cu putere, gura se încerca înzadaru să caute cuvinte, până când în fine isbucni în nisce tonuri întrerupte englezesci.

„Vorbiți italianesce, Signora“, răspuse Gianettino. „Odată am știut și eu englezesce, însă de multu am uitat. Spune-ți-mi în limba mea, ce poftiți dela mine?“

„Ai vorbitu englezesce“, — murmură Engleza ridicându-și mânilé — „și porți pe pieptul tu o cruciuliță roșă de coralu, încunjurată de patru capete de ângeru cu aripi.“

Căpitanul tresări zăpăcitu, smulse cruciulița dela pieptu și strigă spăriat: „De unde știți D-Vostră? — acesta este crucea despre care vorbiți?“

„D-deule! strigă dama turburată. Așa-dără înfricoșata mea presimțire s'a realizat și trebuie ca să te regăsesc. Nu mă recunoști? Iohnnie, Iohnnie, nu cunosc pe nefericita ta mamă?“

L'Ingrese își puse mâna la frunte, apoi o întinse ca apărare contra femeii, care se năpăstia cu pasiune asupra lui.

Lady Penelope zăcea în genunchi

înaintea fiului perdatu. Ea îi istorisi atacul bandiților în munții Apenini, îi revocă în memoriă tabloulu asasinatului tatălui său. Îl conjură în numele tuturor sfinților, să se lase de meseria această detestabilă, să-i urmeze, să ia în primire bogatele proprietăți din Irlanda. Căpitanul de bandiți sta adâncitu în ougetări, fără să scotă nici o vorbă. Dâr când Peppina înțelese, că pe soțul ei voescu ca să-l răpescă, se aruncă cu pasiunea unei Neapolitane iritate între bărbatul său și între mama plângându a acestuia.

„Și ce va fi de mine?“ strigă ea. „Ce voru deveni copiii tăi? Voesci să ne părăsesci — să ne vinți? Blăstemu asupra capului acelei femei, care voescu a ne despărți!“

„Liniștește-te Peppino“, răspuse soțulu ei. „Cine-ți spune, că voiu părăsi Italia? — Signora, aici e soția mea, aici sunt copiii mei, — sacii D-tale de aur nu-i potu cumpeni. Să iau nevasta cu mine nu se pôte, fiind-că departe de patria ei ar muri, — între nobilii aceia recé. Ea e fiică de banditu — soția unui banditu. Chiar eu singur n'as pute suferi. Cinci-spre-zece ani m'ați plânsu ca pe unu mortu. Aici sunt li-

beru ca vulturul în aeru, acolo — nu, nu. — Și D-ta, mamă adevărată, care m'ai lăptat.“ — Repede își întorse privirea dela mamă-sa agitată și își acoperi fața. În curându se reculesse, se aruncă prin tușuri, ne mai fiindu în stare să-și înfréneze emoțiunea.

Peppina ridică cu ajutorul bandiților pe Lady Penelope, care leșinase. Suita ei o duse până la Raffredo. După o jumătate de anu muri de inimă rea, într'o mănăstire englezescă din Roma.

Despre sôrtea lui Gianettino tace istoria. Cumcă a părăsitu munții români îndată după fatala revedere, asta e siguru; — probabil, că s'a retras spre sudu, unde pôte că trăiesce până astăzi sub unu nume străinu.

Mulți, caru totdeauna credu, că ômenii stranii au totdeauna și sfârșitu straniu, afirmă, că mai târziu Gianettino, venindu-i o idee bună, plecă în Irlanda și trăiesce astăzi ca bogatu proprietaru și membru alu parlamentului și că se luptă acum contra oratorilor guvernamentali, ca odinioară creatorul carabinerilor papali. Eu din parte-mi o ținú acesta de minciună.

trad. de Ucu Paolo.

mersul și activitatea ședințelor, despre propuneri și propunătorii etc., pentru-că primul notariu al ședințelor a promis, că îndată după verificare a publica întregul protocolul ședințelor, ceea ce însă n'a făcut-o, pentru-că protocolul nu s'a verificat până în 3 Iulie n. c., când s'a ținut adunarea comitetului central al Reuniunii, er președintele Reuniunii și-a exprimat cu acea ocaziunea părerea, ca protocolul să nu-se publice, declarându-se mulțumit cu cele raportate de „Bungărdénul”. Astfel d'era raportorul „Bungărdénul” nu găsese întemeiate imputările ce i-se făcuseră în Nr. 143 al foiei noastre.

Lupta cu un câine turbat. Despre fuficoșata scenă din Hațeg, despre care amintim Dumineca trecută, se mai raportează următoarele: Marți în săptămâna trecută pielarul Popescu, întorcându-se din câmp, vădă un câine mare venind spre el. Popescu nu presupunea să fiă câinele turbat și-și urmă calea. Câinele îl ajunse și îl trânti la pământ. Omul își veni curând în fire, apucă câinele de grumă și îl trânti la pământ. Furiosul animal se ridică repede și sări din nou, d'era omul erăși îl trânti, și apoi se adăpostii lângă un gard. Câinele îl urmă și-și înfipse colții în spata dreptă. Atunci se începu o luptă desperată între om și câine. Bestia turbată năvălia mereu să musce de cap jertfa sa, d'era pielarul, umplut de sânge, ținând câinele de urechi departe de d'ensul, apoi îl apucă de gâtlegiu până-ce câinele cădă sugrumat. Pielarul Popescu se întorse în oraș, unde i-se dete imediat ajutor medical.

Pentru vizitatorii Brașovului. În urma mai multor plângeri ale publicului, anume ale călătorilor streini, în contra birjarilor, cari cer taxă mai mare decât cele stabilite, se face cunoscut, că fiă-care birje își are tariful atârnat la un loc vădit și fiă-care birjar are un libel, din care se iau ușor foile și se notează plângerile. Foia scrisă de călător se predă poliției. Ce privește tariful, în cetate și în suburbii se plătesc 25 cr. pentru 1/4 oră, 50 cr. pentru 1/2 oră, 80 cr. pentru 1 oră. Pentru bagagiul pus pe capră se plătesc 20 cr., er pentru bagagiul așezat în interiorul birjei nu se plătesc nimic. Pentru călătoria în locurile din afară de oraș și pentru întregul extravilanului, și adevă în Dârste, Nou, Fântâna popii, Poiană, Stejeriș, Stupini, Timișul de sus și de jos se plătesc 2 fl. 50 cr. pentru o jumătate de zi, 4 fl. pentru ziua întregă. Pentru călătorii în afară de teritoriul orașului se plătesc după învoiala, ce o face călătorul cu birjarul.

Concertul imprevizibil cu dans va arangia jumea studiosă gr. ort. română din comuna Șeitin și juru Duminecă în 29 Iulie (10 Aug.) a. c. în sala cea mare a comunei, în favoarea îngrădii st. biserice gr. or. din loc. Prețul de intrare pentru persoană 1 fl., pentru familie 1 fl. 50 cr. Inceputul la 8 ore s'era. Suprasolvirile se vor cuita pe cale diaristică. Programa: 1) Motto: Cântă Române, executat de corul vocal. 2) „Cuvânt de deschidere”, rostit de Ionu Romanu, prep. c. III. 3) „Doină”, executată de corul vocal. 4) „Lăutarul”, poezie declamată de Demetriu Bozianu, prep. c. III. 5) „Etă ziua triumfală”, de Humpel, executată de corul vocal. 6) „Receințele creștinului ca membru al biserice și al statului”, disertațiune de Ioan Capitanu, teolog absolut. 7) „Cranga ruptă”, de J. Vidu, executată de corul vocal. 8) „Baba Anna”, poezie declamată de eleva Alesandra Rusu. 9) „Opinca”, executată de corul vocal. 10) „Peștorii”, humorescu de Lazaru Ghebeșiu stud. jur. 11) „Cisla” de C. Porumbescu, executată de corul vocal. 12) „Cerșitorul bun”, poezie decla-

mată de Romul Romanu prep. c. I. 13) „Marșul român”, de J. Vidu, executat de corul vocal.

Petrecere de veră va arangia inteligența română din Mureșiu-Ludoșiu și juru Duminecă în 10 August n. c., cu ocaziunea adunării despărțământului al XVIII-lea al Asociațiunii transilvane, în pavilionul din grădina d-lui S. Császár. Venitul e destinat pentru înfrângândă biserica gr. c. de acolo. Inceputul la 5 ore p. m. Prețul intrării le persoană 1 fl. er de familie 2 fl. Pentru comitet: Nicolau Solomonu, președinte. Teodoru Moga, vicepreședinte. Virgiliu C. Codarcea, secretariu. Vasile Moga, casariu. Ioan Boeriu, controlor.

Suprasolvirile se vor publica în diarele romănesci. Provederea cu vic-tualie este concredută unui hotelier.

Concertul la Nr. 5. Astă-s'era nu se va da concertul anunțat în grădina Nr. 5 din cauza timpului nefavorabil. Concertul se va da mâine s'era Joi, decă timpul va fi frumos.

Corespondența „Gaz. Trans.”

Din fostul district al Năsăudului, Iulie 1890.

On. D-le Redactor! Permiteți-mi, vă rog, ca pe această cale să prezentez onoratalui publicu trista iconă a unei comune fruntașe grănițeresci din fostul district al Năsăudului, care din lipsa de conducători e în ajun de a-și perde caracterul românesc și a deveni pradă uneltirilor streine.

Acăsta este comuna **Telciu**, situată pe un teritoriu muntos în partea nordică a Transilvaniei de cătră Marmația. Locuitorii ei, în număr aproape de 3000, sunt Români de religione gr. cat. (cu excepțiunea unei familii armenesci și a vre-o 20 familii jidovesce), și se ocupă cu economia de vite.

Înainte de acăsta cu vre-o câțiva ani avea frumoșe speranțe acăsta comună, creșdend, că va deveni cu timpul cea mai avută dintre cele 44 comune foste grănițere. Are un teritoriu de pădure, în cea mai mare parte brad și molid, în o estensiune de 26 mii jugere catastrale, prețuită în milioane de florini. Are munții săi proprii în număr de 8, pe ale căror cote și plauri se află pășuni îmbelșugate.

Până la anul 1880 comuna își acoperia toate speșele sale din repartițiun aruncate pe locuitor, fără a cugeta la împrumut și fără a visa de norii grei, ce se ridicau asupra-i. Pe acele timpuri fruntașii comunei trăiau în neînțelegeri. Parcă era blăstemul lui Dumnezeu, în loc să-și asigure existența pe deoț de ani înainte, strigau în gura mare: nu ne trebuie școlă, nu ne trebuie atâția cărțurari.

Vine acum anul 1884 cu norii cei grei și dintr'odată tangenta personalului silvanal se ridică dela 527 fl. 43 cr. la suma de 1850 fl., adevă cu 1322 fl. 57 cr. mai mult. În urma clasificării de nou a pădurilor, darea comunei ca corp moral se ridică dela 717 fl. 90 cr. la suma de 2400 fl. Ni-s'a impus clădirea a 2 case pentru vigili silvanal, cari ne costară 1200 fl. S'a dispus facerea planurilor pentru păduri, care costă pe comună 14,308 fl. De unde să se acopere aceste speșe, după-ce din păduri nu avem nici un venit ?!

În urma acestora s'au făcut pașii necesari la locurile competente, spre a se concede vinderea unui teritoriu de pădure pentru a ne acoperi speșele enorme, ce le avem. În an. 1884 ni-sa concesu vinderea unui teritoriu de 1700 jugere, care s'a și vândut prin licitațiune publică cu prețul de 115 fl. jugerul. Din acăsta pădure, conform contractului încheiat, avea să între în casa comunei în timp de 17 ani considerabila sumă de 195 mii florini.

Durere însă, că unii omeni, pôte fiind-

că nu și-au putut umple busunarele cu ocaziunea licitărei, punându-se în înțelegeri cu altă firmă străină, insinuără recursu contra licitărei și astfel lucrul se amână. Neșuțatorii nu putură intra în pădure și sub pretext, că ei nu au putut satisface condițiunilor contractelor încheiate cu alte firme și oă în timpul acesta prețul lemnului cădă de tot, denegară subscrierea contractului, încurcându-ne într'un proces lung, care abia se fini în anul 1889.

Deși s'a finit acăst proces în favoarea comunei, totuși acuma nu mai avea nici un folos pentru noi, știut fiind, că pădurile nu mai sunt ale noastre cine știe până când, s'eu d'ora-nici-odată. Apoi din venitele pădurilor nu mai iacurge nici un crucer în cassa comunală.

Neavendut comuna nici un venit de nicăiri, i s'a demandat din partea locurilor mai înalte, să-și acopere datorii, ce le avea, pe calea împrumutului. Astfel la porunca de sus s'a împrumutată dela sedria orfanală din Bistrița suma de 5000 fl., dela institutul de economii și păstrare „Albina” din Sibiu 1000 fl., dela o cassă de păstrare din Bistrița 14,000 fl.; laolaltă 20 mii fl., din cari fără a vedea noi un crucer, s'au acoperit speșele planului de economisare, darea restantă, tangenta personalului silvanal etc.

În speranță, că acăsta sumă se va acoperi din păduri, ce se vor vinde, „fruntașii comunei” nu au solvit întesele după capitalele împrumutate pe mai mulți ani și astfel acuma comuna e datore cu aproape 30 mii fl. Venitele din păduri nu sunt ale noastre, d'era datoria, în urma unei scrisori eșite din p'na comitului supremu Bánffy, sunt ale noastre, și astfel fiind acusați din toate părțile, suntem în ajun de a ni-se vinde pe calea licitațiunii pășunile dela munți, unicul isvor de subsistență, ce a mai rămas bietului popor din aceste ținuturi sălbatice. Acuma se pot uita Telcenii după trăsurile, ce vin în toate zilele spre a pemora una s'eu alta din averea comunei, ca și gâștele, ce se înhobă când vine vreme grea. Luându-ni-se și ultimul isvor de câștig, putem să ne luăm straița în spate, băta în mână și drumu la America, unde ne îndrumă mai zilele trecute un deputat în dietă, cu ocaziunea pertractării pactului încheiat cu erariul, care de drag, ce ne are, ar face din noi chiseliță.

După-ce am pierdut tot, ferictorul grănițerilor, Bánffy, mai iscodi, ca pentru fiă-care mutare dela munte să solvim taxa de 10 fl. pentru focărit. Astfel într'un an s'ar veni unui proprietar de oi să arunce din șerpar 60—100 fl., pentru-că de atâtea-ori are să se mute cu stăna din un loc în altul. (Va urma).

O circulară în interesul Țeranilor din România.

Ministrul Domenielor a adresat arēndașilor Statului următoarea circulară în privința isluzurilor:

Domnule! Prin condițiunile generale, pentru arendarea domeniilor Statului, sunteți obligat să lăsați pentru pășune dela a cincea până la a treia parte din moșia ce țineți în arendă și în nici un cas să nu transformați în locuri de arătură fēnașele ce veți fi găsit la intrarea d-vostă în stăpânire.

Și cu tôte, că aceste prescripțiuni sunt lămurite și categorice, sunt înformat de inspectorii domeniilor, pe cari i-am însărcinat să cerceteze, că mulți dintre d-vostă violază aceste condițiuni ale contractului, ce aveți cu Statul.

Este un an de când v'am atras băgarea de sēmă asupra acestei abateri, prin circulara cu Nro. 39,341

din 1889, ce am adresat d-lor prefecti de județe.

Mă adresez de astă-dată d'a dreptul, ca să ve vestesc, că voi întrebuința măsurile cele mai riguroșe la cari imi dă dreptu, pentru a face să se respecte contractul.

Este lesne de înțeles și interesul ce are Statul, ca să se observe acele dispozițiuni și paguba ce i pricinuesc neobservarea lor. Statul este interesat și ca proprietar, ca să nu se sliască fertilitatea pământului prin o exploatare prea lacomă, și ca Stat, ca să aibă locuitorii locuri indetule pentru pășune și să nu fi nevoiți a si imputina vitele, s'eu a plăti peste puterile lor.

Și neobservarea acelor dispozițiuni pe de-o parte, a provocat în mare parte nemulțumirea populațiunilor și nerăbdarea cu care ceră a cumpăra pământ; er pe de alta, ne e silitu să permitem, în multe părți, pășunatul în păduri, cu marea pagubă a domeniului forestier.

Veți înțelege d'era ușor hotărira noastră de a nu mai suferi aceste abateri, de a aplica amenzile și a cere despăgubirile prevădute prin contract și de a rezilia chiar contractul în cas de rea voință vedită.

Societatea internațională pe acții de asigurare pentru nefericiri. Acăsta societate, sub patronagiul societății „*Riunione Adriatica di Sicurtà*”, sprijinită de primele puteri financiare din Triest și Viena, posedând un capital pe acții deplin plătit de 600,000 fl., care și-a început deja afacerile în Cis-Laitania, și-a întins acum operațiunile și în țările coroni ungare și a numit ca reprezentant generalu pentru Ungaria de sub secțiunea ungurescă a „*Reuniunii Adriatica*”, care stă sub conducerea Esceleței Sale Baronului Fridericu Podmaniczky. Atât desvoltarea cea mare industrială, pe care a luat-o Ungaria în ultimii ani, cât și progresele neașteptate ce le-au făcut circulația persoanelor pe căile ferate, prin introducerea tarifului pe zone, arată cu argumente zdrobitoare cât de mari sunt folosele asigurărilor de nenociri. „*Societatea pe acții internațională de asigurare pentru nefericiri*” întâmpină acăsta necesitate cu un program bogat în condițiuni foarte liberale, și nu trebuie să se mire cineva, că la secțiunea de aici au sosit deja o mulțime de anunțuri de asigurare. De ore-ce îi stă la dispozițiune suma de agenți ai institutului principal binecunoscut, pôte avea societatea acăsta nouă pentru viitor un horoscop foarte favorabil. A se adresa în Brașov la „*Agentura societății Riunione Adriatica di Sicurtà*”.

Cursul pieței Brașov

din 23 Iulie st. n. 1890.

Benote romănesci	Oamp.	9.18	Vend.	9.20
Argint românesc	-	9.15	-	9.19
Napoleon-d'ori	-	9.19	-	9.21
Lire turcesci	-	10.40	-	10.45
Imperiali	-	9.40	-	9.45
Galbin	-	5.40	-	5.50
Seris. fonc. „Albina” 3%	-	101.-	-	-
5%	-	99.50	-	-
Ruble rusesci	-	134.1/2	-	135.1/2
Mărci germane	-	-	-	-
Discountul 6-3%	-	-	-	-

Cursul la bursa de Viena

din 22 Iulie st. n. 1890.

Renta de aur 4%	-	102.15
Renta de hartiă 5%	-	100.10
Imprumutul căilor ferate ungare	-	-
aur	-	116.40
dto argint	-	97.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (1-ma emisiune)	-	-
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (2-a emisiune)	-	-
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (3-a emisiune)	-	112.25
Bonuri rurale ungare	-	89.-
Bonuri croato-slavone	-	104.25
Despăgubirea pentru dijma de vin unguresc	-	-
Imprumutul cu premiul unguresc	-	139.60
Losurile pentru regularea Tisei și Sghedinului	-	127.50
Renta de hartiă austriacă	-	88.45
Renta de argint austriacă	-	89.60
Renta de aur austriacă	-	109.05
Losuri din 1880	-	140.30
Acțiunile băncii austro-ungare	-	985.-
Acțiunile băncii de credit ungare	-	149.75
Acțiunile băncii de credit austr.	-	305.-
Galben împărătesc	-	5.49
Napoleon-d'ori	-	9.21 1/2
Mărci 100 imp. germane	-	56.85
Londra 10 Livres sterlinge	-	116.25

Editor și redactor responsabil:
Dr. Aurel Mureșianu.

No. 2351—1890.

385,1

PUBLICAȚIUNE

referitoare la darea pe agoniseli de classa III-a.

Din partea subscrisului oficiu se aduce la cunoscinta generala, cumca in urma ordinarului...

Sambata in 26 Iulie 1890:

Lemnarii, aurarii si curatorii umbrelor...

Luni in 28 Iulie 1890:

Mosele, triftierarii, birjarii, dela post. 51—123.

Marți in 29 Iulie 1890:

Barbieri si friserii, cismarii, dela post. 124—184.

Mercuri in 30 Iulie 1890:

Pantofarii, negutarorii de pantofarie, cofetarii, alimentatorii...

Joi in 31 Iulie 1890:

Strugarii, fotografi, totu felulu de zugravi, lustruitori...

Sambata in 2 August 1890:

Furnisorii orasenesi, carausii, arendatorii de scaldi...

Luni in 4 August 1890:

Fabricantii de peruti, posesorii institutelor de prostitutie...

rilor de lemne, strinfarii, fabricantii de gazu, fabricantii...

Marți in 5 August 1890:

Comissionarii, negutarorii de produse, arendarii...

Mercuri in 6 August 1890:

Negutarorii de peste si victualii, negutarorii de peru...

Joi in 7 August 1890:

Negutarorii de lana, negutarorii de postavuri, negutarorii...

Vineri in 8 August 1890:

Sternarii, vendetorii de tabacu, post. 599—662.

Sambata in 9 August 1890:

Negutarorii marfurilor coloniale, vendetorii de sare...

Luni in 11 August 1890:

Negutarorii de aripate, vendetorii de verdețuri, vendetorii...

Marți in 12 August 1890: Cărcuimarii dela post. 800—865.

Mercuri in 13 August 1890: Cărcuimarii dela post. 866—924.

Joi in 14 August 1890:

Măcelarii, afumătorii de carne, fabricantii de salamu...

Sambata in 16 August 1890:

Inginerii, morarii, didarii post. 984—1011 si 1073—1095.

Marți in 19 August 1890:

Medicii, denticii, veterinari, advocatii, nctarii publici...

Joi in 21 August 1890:

Fabricantii de coșuri, farii, gradinari, manșarii...

Vineri in 22 August 1890:

Pănarii, turtarii, schimbatorii de banii, măestrii...

Sambata in 23 August 1890:

Căldărarii, fabricantii de pile, curelarii, cojocarii...

Luni in 25 August 1890:

Croitorii pentru bărbați, croitorii pentru femei...

Marți in 26 August 1890:

Agentii, posesorii institutelor de

amanetare, musicantii orasenesi, post. 1299—1346.

Joi in 28 August 1890:

Dărstarii, fabricantii de cărnaței, muzicantii...

Vineri in 29 August 1890:

Arendașii de pământ, post. 1401.

Sambata in 30 August 1890:

Arendașii de pământ.

Luni in 1 Septembrie 1890:

Intreprinderile si reuniunile supuse așternerei...

Brașov, in 22 Iulie 1890.

Oficiul orașenesu de dare.

Nr. 8870—1890.

385,3—2

PUBLICAȚIUNE.

Din partea subscrisului magistratu se escrie prin acesta inca odata concursu...

Competenții, fără considerațiune de confesiune, secșu și naționalitate...

1. Unu testimoniu estradatū de căpitănatul orașenesu...

2. Atestatū de legitimare, cumcā pententul aparține orașului Brașov.

3. Testimoniu fizical-medical cumcā pententul in urma defectelor corporale se află in miserie.

4. Atestatū de nascere prin care pententul are de a documenta...

Brașov, in 19 Iulie 1890.

Magistratul orașenesu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Iunie 1890.

Table with multiple columns showing train routes (Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, B.-Pesta-Aradu-Teius, Teius-Aradu-B.-Pesta, Copșa-mică-Sibiu) and their respective departure and arrival times.